

ГОЛОВА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

11/10-1528

23.11.2018

Прем'єр-міністру України

ГРОЙСМАНУ В.Б.

Шановний Володимире Борисовичу!

Надсилаємо адресований Вам депутатський запит народного депутата України Вовка В. І., оголошений на засіданні Верховної Ради України 23 листопада 2018 року, для розгляду і надання відповіді автору запиту і Голові Верховної Ради України у встановлений чинним законодавством 15-денний термін.

Додатки: депутатський запит на 7 арк. у 1 прим.;
матеріали на 11 арк. - тільки адресату

З повагою

А. ПАРУБІЙ

1528

НАРОДНИЙ ДЕПУТАТ УКРАЇНИ

№ 207/03-832

"22" листопада 2018 р.

Прем'єр-міністру України
Гройсману В.Б.

ДЕПУТАТСЬКИЙ ЗАПИТ

Щодо неприпустимості внесення Кабінетом Міністрів України до Верховної Ради України законопроекту, що порушує Конституцію України та Закон України "Про міжнародні договори" при імплементатії Монреальського протоколу

Шановний Володимире Борисовичу!

Як народний депутат України та заступник Голови Комітету у закордонних справах я приділяю, зокрема, особливу увагу питанню відповідності законопроектів, які вносяться суб'єктами законодавчої ініціативи до Верховної Ради України, міжнародним зобов'язанням України, згода на обов'язковість яких була надана Верховною Радою України.

14 вересня 2018 р. Кабінетом Міністрів України був поданий до Верховної Ради України проект Закону "Про озоноруйнівні речовини та фторовані парникові гази", який зареєстрований у Верховній Раді України за № 9082.

Зазначений законопроект грубо порушує Конституцію України та Закон України "Про міжнародні договори" при імплементатії Монреальського протоколу.

У зв'язку з цим, я звернувся з депутатським зверненням № 207/03-778 до Кабінету Міністрів України, а також депутатськими зверненнями № 207/01-779 та № 207/01-794 до Голови Верховної Ради України Парубія А.В., в яких звернув увагу на наступні факти.

Як зазначено у пояснювальній записці до законопроекту № 9082, "необхідність у розробці проекту Закону України «Про озоноруйнівні речовини та фторовані парникові гази» (далі – законопроект) виникла у зв'язку із виконанням міжнародних зобов'язань, взятих Україною після набрання чинності для України Монреальського протоколу про речовини, що руйнують озоновий шар

(далі – Монреальський протокол), а саме в частині поступового скорочення та подальшого припинення споживання цих речовин. **У 2016 році прийнято Кігалійську поправку до Монреальського протоколу**, згідно з якою встановлено вимоги щодо регулювання фторованих парникових газів за механізмом скорочення споживання озоноруйнівних речовин....

У законопроекті імплементовані положення Регламенту (ЄС) №2037/2000 про речовини, що руйнують озоновий шар та положення Регламенту (ЄС) № 842/2006 Європейського Парламенту та Ради про деякі фторовані парникові гази.

Положення законопроекту спрямовані на створення сприятливих правових, організаційних умов для виконання Україною міжнародних зобов'язань у сфері охорони озонового шару та запобігання зміні клімату, а також адаптацію законодавства України до законодавства ЄС.”

Однак Україна не має міжнародних зобов'язань в рамках Монреальського протоколу про речовини, що руйнують озоновий шар (далі – Монреальський протокол) в частині, яка стосується фторованих парникових газів, наведених в Додатку 2, тобто в частині імплементатії Кігалійської поправки до Монреальського протоколу, оскільки Верховна Рада України не здійснювала ратифікацію зазначеної поправки відповідно до Конституції України та Закону України “Про міжнародні договори”.

Так, відповідно до статті 9 Конституції України впровадження положень міжнародних договорів як частини національного законодавства України вимагає згоди Верховної Ради України.

Також, згідно з пунктом “е” частини другої ст. 9 Закону України “Про міжнародні договори” ратифікації підлягають міжнародні договори України, виконання яких зумовлює зміну законів України або прийняття нових законів України.

Звертаю увагу, що до Монреальського протоколу свого часу були внесені **4 поправки - Лондонська поправка (1990 р.), Копенгагенська поправка (1992 р.), Монреальська поправка (1997 р.) та Пекінська поправка (1999 р.),** які відповідно до Конституції України та Закону України “Про міжнародні договори” усі були ратифіковані Верховною Радою України.

До речі, нова Кігалійська поправка до Монреальського протоколу на даний час ще не є частиною міжнародного права, оскільки вступить в дію для країн, які її ратифікували, лише з 1 січня 2019 р. Станом на листопад 2018 р. цю поправку ратифікували лише 59 країн зі 197 країн, які ратифікували Монреальський протокол.

Тож, Україна не має міжнародних зобов'язань в рамках Монреальського протоколу в частині фторованих парникових газів - Кігалійської поправки до нього, оскільки ще не ратифікувала цієї поправки.

Таким чином, відповідно до частини дев'ятої статті 9 Закону України “Про міжнародні договори” Президент України або Кабінет Міністрів України мають внести до Верховної Ради України **проект Закону України про ратифікацію Кігалійської поправки до Монреальського протоколу** до внесення будь-

якого проекту закону, спрямованого на законодавчу імплементацію положень цієї поправки до базового міжнародного договору (Монреальського протоколу).

Звертаю також увагу, що будь-які **посилання на адаптацію законодавства України до законодавства ЄС** для обґрунтування внесення Кабінетом Міністрів України на розгляд Верховної Ради України імплементаційного законопроекту **до ратифікації** Верховною Радою України поправки до базового міжнародного договору є **незаконними та неконституційними**.

Резолюцією Першого віце-прем'єр-міністра України – Міністра економічного розвитку і торгівлі України Кубіва С.І. № 39055/1/1-18 від 5 жовтня 2018 р. до мого депутатського звернення № 207/03-778 до Кабінету Міністрів України Міністерству екології та природних ресурсів України (скликання) та низці ЦОВВ було доручено розглянути моє депутатське звернення та про результати поінформувати мене.

У свою чергу, Голова Верховної Ради України Парубій А.В. своєю резолюцією щодо мого депутатського звернення № 207/01-794 надав доручення Голові Комітету у закордонних справах Гопко Г.М. та Першому заступнику голови Комітету з питань екологічної політики, природокористування та ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи Диріву А.Б. для розгляду, внесення пропозицій та надання відповіді.

У зв'язку з подальшим розглядом цього питання маю зазначити наступне.

1. Спочатку 24 жовтня 2018 р. як відповідь на моє депутатське звернення № 207/03-778 я отримав лист **Міністерства екології та природних ресурсів України** № 5/4.1-11/11437-18 від 23 жовтня 2018 р., в якому була наведена абсолютно **неправдива інформація** щодо того, що *«будь-яких обмежень, передбачених Кігалійською поправкою, в законопроекті на сьогодні не встановлюється»*. Це твердження Мінприроди **не відповідає дійсності**.

Крім того, у листі Мінприроди було зазначено, що Додатком ХХХ до Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, передбачено *«імплементацію Регламенту (ЄС) № 842/2006 про певні фторовані парникові гази та Регламенту (ЄС) № 2037/2000 про субстанції, що руйнують озоновий шар...»*.

Звертаю Вашу увагу, що відповідно до вказаного Додатку до Угоди про Асоціацію *«Україна зобов'язується **поступово наблизити** своє законодавство до законодавства ЄС»*, що передбачає, за необхідності, в т. ч. **ратифікацію** з цією метою **поправки до базового міжнародного договору**. Наближення до законодавства ЄС жодним чином **не скасовує необхідності виконання вимог** ст. 9 Конституції України та Закону України “Про міжнародні договори”.

До того ж, зазначені регламенти (ЄС) **на даний час вже взагалі втратили чинність**. Так, Регламент (ЄС) № 842/2006 втратив чинність 31 грудня 2014 р., а Регламент (ЄС) № 2037/2000 ще 31 грудня 2009 р.

Надалі, **Мінприроди визнало**, що частина положень проекту Закону “Про озоноруйнівні речовини та фторовані парникові гази” дійсно мають набрати чинності лише **після ратифікації Поправки** до Монреальського протоколу про

речовини, що руйнують озоновий шар, прийнятої 15 жовтня 2016 р. на Двадцять восьмому засіданні Сторін Монреальського протоколу в м. Кігалі, щодо поступового скорочення споживання фторованих парникових газів та набрання нею чинності для України.

Так, 19 листопада 2018 р. я отримав новий лист Мінприроди № 5/1-9/12367-18 від 15 листопада 2018 р. **на заміну** листа Мінприроди № 5/4.1-11/11437-18 від 23 жовтня 2018 р., в якому зазначено, що *«з метою врахування Ваших зауважень міністерство доопрацює деякі положення законопроекту щодо фторованих парникових газів у частині строку набрання ними чинності»*.

2. На виконання доручення Голови Верховної Ради України Парубія А.В. 8 листопада 2018 р. Комітет у закордонних справах на своєму засіданні розглянув моє депутатське звернення № 207/01-794 та підтримав позицію щодо можливості ухвалення законопроекту № 9082 **за умови внесення змін до Розділу VII "Прикінцеві положення" законопроекту під час його розгляду Верховною Радою України у першому читанні щодо набрання чинності окремими його положеннями в частині "фторованих парникових газів" після ратифікації Поправки до Монреальського протоколу про речовини, що руйнують озоновий шар, прийнятої 15 жовтня 2016 р. на Двадцять восьмому засіданні Сторін Монреальського протоколу в м. Кігалі, щодо поступового скорочення споживання фторованих парникових газів та набрання нею чинності для України.**

12 листопада 2018 р. Комітет у закордонних справах надіслав відповідного листа до Голови Верховної Ради України та Першого заступника голови Комітету з питань екологічної політики, природокористування та ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи Диріва А.Б., **зазначивши наведену вище позицію.**

15 листопада 2018 р. я отримав лист Першого заступника голови Комітету з питань екологічної політики, природокористування та ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи Диріва А.Б., яким мене було поінформовано про засідання Комітету 20 листопада 2018 р., під час якого мав розглядатися проект Закону "Про озоноруйнівні речовини та фторовані парникові гази".

Тож, з метою запобігти необхідності повернення законопроекту № 9082 суб'єкту законодавчої ініціативи (КМУ) на доопрацювання у зв'язку з його невідповідністю Конституції України та Закону України "Про міжнародні договори", я письмово звернувся до Комітету з питань екологічної політики, природокористування та ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи з пропозицією при розгляді на своєму засіданні проекту Закону "Про озоноруйнівні речовини та фторовані парникові гази" підтримати наступний **компроміс:**

- врахувати необхідність внесення змін до Розділу VII "Прикінцеві положення" законопроекту щодо набрання чинності окремими положеннями Закону в частині "фторованих парникових газів" після ратифікації зазначеної «Кігалійської поправки» до Монреальського протоколу та набрання нею чинності для України, а саме прийняти рішення Комітету щодо врахування під час розгляду Верховною Радою України у першому читанні такої поправки до законопроекту:

Викласти пункт 1 Розділу VII «Прикінцеві положення» законопроекту в такій редакції:

«1. Цей Закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування, крім ... та наступних положень:

пункт 8 частини першої статті 1 цього Закону в частині «фторовані парникові гази»;

пункти 1, 3, 4 частини п'ятої статті 3 цього Закону в частині «фторованих парникових газів»;

пункт 5 частини шостої статті 4 цього Закону в частині «систем протипожежного захисту, які містять фторовані парникові гази в кількості не менше 500 тон в еквіваленті CO₂»;

частина четверта статті 8 цього Закону;

частина шоста статті 11 цього Закону в частині «фторованих парникових газів»;

частина друга статті 13 цього Закону в частині «фторованих парникових газів»;

частина перша статті 16 цього Закону в частині «фторованих парникових газів»;

пункт 4 Прикінцевих положень цього Закону в частині «фторованих парникових газів»;

які набирають чинності після ратифікації Поправки до Монреальського протоколу про речовини, що руйнують озоновий шар, прийнятої 15 жовтня 2016 року на Двадцять восьмому засіданні Сторін Монреальського протоколу в м. Кігалі, щодо поступового скорочення споживання фторованих парникових газів та набрання нею чинності для України».

Водночас, Міністр екології та природних ресурсів України Семерак О.М., представляючи 20 листопада 2018 р. на засіданні Комітету з питань екологічної політики, природокористування та ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи законопроект № 9082 від 14 вересня 2018 р., **жодним чином не зазначив добре відомі йому факти**, наведені у моєму депутатському зверненні до Кабінету Міністрів України, **про необхідність ратифікації «Кігалійської поправки» до базового міжнародного договору - Монреальського протоколу - до набрання чинності окремими положеннями Закону в частині "фторованих парникових газів", а також про можливість вирішення цієї проблеми шляхом внесення змін до «Прикінцевих положень» з тим, щоб запобігти необхідності повернення законопроекту № 9082 суб'єкту законодавчої ініціативи (Кабінету Міністрів України) на доопрацювання у зв'язку з його невідповідністю Конституції України і Закону України "Про міжнародні договори".**

Отже, Міністр екології та природних ресурсів України Семерак О.М. під час розгляду на Комітеті **не зазначив необхідності доопрацювати** положення законопроекту щодо фторованих парникових газів в частині строку набрання ними чинності, **яку він визнав у надісланому мені листі** Мінприроди № 5/1-9/12367-18 від 15 листопада 2018 р.

Таким чином, Міністр екології та природних ресурсів України Семерак О.М. як керівник ЦОВВ

- **не забезпечив належної розробки** проекту Закону “Про озоноруйнівні речовини та фторовані парникові гази” у відповідності з вимогами Конституції України і Закону України “Про міжнародні договори”;

- як наслідок, **допустив внесення** Кабінетом Міністрів України **проекту** Закону “Про озоноруйнівні речовини та фторовані парникові гази”, що **порушує Конституцію України та Закон України “Про міжнародні договори”**, та **передбачає суттєвий вихід за межі міжнародних зобов’язань України**, згода на обов’язковість яких надана Верховною Радою України;

- **приховав інформацію про відомі йому факти** порушення Конституції України та Закону України “Про міжнародні договори” законопроектом № 9082 та необхідність його доопрацювання, фактично визнані у листі Мінприроди № 5/1-9/12367-18 від 15 листопада 2018 р., **доповідаючи законопроект на засіданні профільного Комітету з питань екологічної політики 20 листопада 2018 р.**

3. Звертаю увагу, що станом на листопад 2018 р. Кігалійську поправку щодо фторованих парникових газів ратифікували лише 59 країн зі 197 країн, які ратифікували Монреальський протокол.

З огляду на те, що такі **промислово розвинуті країни як США, Китай, Південна Корея не ратифікували** зазначену поправку і на даний час не запроваджують її на практиці, а також враховуючи те, що законодавча імплементація зазначеної поправки передбачає **запровадження суттєвих обмежень, заборон та додаткової звітності для суб’єктів господарювання, поспішна імплементація вимог Кігалійської поправки може негативно вплинути на конкурентоздатність промисловості й економіки України.**

В самій урядовій пояснювальній записці визнається, що фторовані парникові гази, які здебільшого використовуються як замітники озоноруйнівних речовин, сьогодні **використовуються в багатьох галузях економіки України**, а саме як *“спінювачі, розчинники та охолоджувачі у виробництві будівельних матеріалів, оборонній промисловості, секторах цивільної та промислової авіації, медичних та залізничних об’єктах, автомобільній промисловості тощо”*.

Очевидно, що потрібні консультації Міністерства економічного розвитку і торгівлі України з зацікавленими галузевими та промисловими асоціаціями з метою **визначення доцільності на даному етапі законодавчої імплементації, в т. ч. ратифікації Кігалійської поправки**, що може мати прямий негативний вплив на конкурентоздатність промисловості й економіки України.

Так само є доцільним провести міжнародні переговори та вивчити **можливість залучення міжнародної допомоги з метою сприяння адаптації промисловості України та інших галузей економіки до обмежень використання фторованих парникових газів у разі ратифікації та законодавчої імплементації вимог Кігалійської поправки, як це відбувалося в минулому при ратифікації та імплементації попередніх зобов’язань за Монреальським протоколом.**

Враховуючи вищевикладене та керуючись ст. 15 Закону України «Про статус народного депутата України», пропоную Вам:

- **відкликати** проект Закону *“Про озоноруйнівні речовини та фторовані парникові гази”* (№ 9082 від 14 вересня 2018 р.) для доопрацювання у зв’язку з порушенням Конституції України та Закону України *“Про міжнародні договори”* в частині положень законопроекту, що виходять за межі міжнародних зобов’язань України та **протиправно імплементують положення нератифікованої Верховною Радою України Поправки** до Монреальського протоколу про речовини, що руйнують озоновий шар, прийнятої 15 жовтня 2016 року на Двадцять восьмому засіданні Сторін Монреальського протоколу в м. Кігалі, щодо поступового скорочення споживання фторованих парникових газів **до набрання цією Поправкою чинності для України;**

- доручити Міністерству закордонних справ України здійснити правовий аналіз проекту Закону *“Про озоноруйнівні речовини та фторовані парникові гази”* на відповідність чинним міжнародним зобов’язанням України, згода на обов’язковість яких надана Верховною Радою України, та **надати пропозиції щодо його доопрацювання;**

- доручити Міністерству економічного розвитку і торгівлі України провести **консультації з зацікавленими галузевими та промисловими асоціаціями** та визначитись щодо доцільності на даному етапі ратифікації та законодавчої імплементации **Поправки до Монреальського протоколу** про речовини, що руйнують озоновий шар, прийнятої 15 жовтня 2016 р. на Двадцять восьмому засіданні Сторін Монреальського протоколу в м. Кігалі, щодо поступового скорочення споживання фторованих парникових газів;

- доручити Міністерству економічного розвитку і торгівлі України та Міністерству закордонних справ України вивчити можливість та провести відповідні переговори щодо залучення міжнародної фінансової допомоги з метою **сприяння адаптації промисловості України та інших галузей її економіки** до обмежень споживання фторованих парникових газів у разі ратифікації та законодавчої імплементации Кігалійської поправки.

Звертаю Вашу увагу, що відповідно до частини другої ст. 33 Закону України «Про Кабінет Міністрів України» відповідь на звернення чи запит народного депутата України, направлені Кабінету Міністрів України, підписує Прем’єр-міністр України.

Про розгляд мого депутатського запиту прошу поінформувати мене у встановлений законом термін.

Додатки: 11 арк.

З повагою

народний депутат України

Вовк В.І.
(пос № 207)